

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2014

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for dekontaminering										
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF										
Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i>											
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>Ja</th><th>Nei</th><th>Ikke oppgitt</th></tr></thead><tbody><tr><td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt								
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?											
Kommentar: Dagens beskrivelser av innhold, formål og avgrensning for de nasjonale tjenestene varierer både i kvalitet og innhold. Noen av beskrivelsene reflekterer ikke tjenestens innhold, noen er vanskelig å forstå for brukere av tjenesten og noen er ikke i tråd med regelverk for ordningen. Helsedirektoratet har iverksatt et arbeid for å få utarbeidet beskrivelser for alle nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten etter en felles mal. Dette arbeidet vil bli ferdigstilt i 2015. Gjeldende beskrivelse av tjenestens innhold, formål og avgrensning er derfor ikke vurdert for 2014.											

Kvalitetssystem:

Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?			X
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?			X

Kommentar: Det fremgår av rapporten at det er behov for bedre rutiner ved sterilisering av medisinsk utstyr.

Det fremgår ikke av årsrapporten om tjenesten har etablert et system som gjør det mulig å overvåke den faktiske situasjonen innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/opphygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?		X	
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?		X	

Kommentar:

Det har ikke vært publisert vitenskapelige artikler i 2014, Det vises til 4 postere som er presentert på internasjonale konferanser. Det er ikke rapportert om pågående forskningsprosjekter.

Det etterlyses en kort beskrivelse av behovet for forskning og i hvilken grad forskningen bidrar til å utvikle arbeid med utredning og behandling innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?		X	

Kommentar:

Det fremgår at tjenesten gir råd og veiledning til helsepersonell og har arrangert kurs. Det ble påpekt ved evaluering av driftsåret 2013 at tjenesten skal utarbeide en plan for kompetansespredning. Dette er ikke fulgt opp eller kommentert.

Ved søknad om etablering av denne nasjonale kompetansetjenesten ble det vist til at dette fagområdet var kompetansesvakt, dvs at helsetjenesten manglet kompetanse når det gjaldt dekontaminering av medisinsk utstyr. Oppgaven er nå at denne tjenesten skal bygge opp og spre kompetanse om dette tema. Tjenesten er etablert for å gjøre andre gode. For å kunne gjøre dette på en systematisk måte, forutsettes det at tjenesten utarbeider en plan for kompetansespredning. Planen skal beskrive hvordan dere skal kunne bygge opp og spre kompetanse slik at alle helseregionene og helsetjenesten som sådan har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta dette fagområdet selv.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?		X	

Kommentar:

Det fremgår ikke om det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Ved rapportering for driftsåret 2013 ble det påpekt at det må utarbeides overordnede resultatmål for tjenesten.

En nasjonal kompetansetjeneste i spesialisthelsetjenesten er etablert for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Det betyr at alle nasjonale kompetansetjenester har en avmålt tid til å bygge opp og spre kompetansen innenfor de fagområder som er beskrevet som kompetansesvake. I det perspektivet skal tjenesten utarbeidet et overordnet resultatmål som tydeliggjør hvorfor tjenesten ble etablert og hva en har ønsket å oppnå ved å etablere denne tjenesten og når en ser for seg at dette resultatmålet kan nås.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppenes fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?		X	
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar: Det er etablert en faglig referansegruppe for tjenesten. Denne har godkjent årsrapport for tjenesten.

Denne tjenesten ble etablert fordi helseregionene mente at det var behov for å bygge opp kompetanse om dekontaminering i helseregionene og i helsetjenesten for øvrig.

Referansegruppens tilbakemelding er viktig for å kunne fastslå om tjenesten fungerer i tråd med intensjonen og at kompetanseoppbyggingen i den enkelte helseregion og i primærhelsetjenesten skjer i tråd med plan og resultatmål for tjenesten. Det etterlyses derfor en bedre og mer utfyllende tilbakemelding fra referansegruppen.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne og tilsvarende evaluering for 2013. På bakgrunn av rapporteringen fremgår det at tjenesten ikke følger opp de vurderinger og anmerkninger som blir gitt.

Ved vurderingen av opprettelse av denne tjenesten i 2009/2010, ble følgende begrunnelse lagt til grunn;

Dekontaminering er tjenester som er helt avgjørende for kvalitet og sikkerhet, men som likevel ofte ligger noe på siden av det som får størst oppmerksomhet i sykehus/helsetjeneste. Svikt innenfor dette område vil i mange tilfelle ikke være lett å oppdage, da konsekvensene kan være spredd utover sykehus som helhet, og komplikasjonene/infeksjonene i det enkelte tilfelle vil likne komplikasjoner/infeksjoner som kan ha tallrike andre årsaker.

Det utvikles stadig nytt og sårbart medisinsk utstyr der tradisjonelle metoder for dekontaminering ikke kan brukes. Helsetjenesten får stadig flere relativt små aktører som bruker slikt avansert og følsomt utstyr, og der det samtidig er høye krav til utnyttelse av

utstyret.

Nye typer smitteoverføring som prioner, endotoksin og DNA fragmenter, kombinert med ny kunnskap om resistens mot dekontamineringsmidler, har gjort hele fagområdet langt mer komplisert enn tidligere. Omfanget av denne aktivitet er så stor at dette på lengre sikt bør tas hånd om innad i hvert RHF, men det er i et femårs perspektiv behov for en nasjonal kompetansetjeneste.

Selv om denne tjenesten er relativt nyetablert, er det en forventning at hovedinnretningene er på plass etter to driftsår, og at tilbakemeldinger ved evaluering blir fulgt opp. Denne tjenesten ble i utgangspunktet gitt et 5 – års perspektiv for å bygge opp kompetansen på området.

Konklusjon:

Denne nasjonale behandlingstjenesten ble godkjent av Helse- og omsorgsdepartementet etter nytt regelverk 7. juli 2011. Tjenesten drives ikke i tråd med intensjonen for nasjonale behandlingstjenester. Helse Sør-Øst RHF, som overordnede ansvarlig for drift av tjenesten, bør iverksettes tiltak for å få drift av denne tjenesten i tråd med intensjonen for ordningen. Det bes om en konkret tilbakemelding fra Helse Sør-Øst RHF om hvilke tiltak som er iverksatt ifm årsrapportering for 2015.

150415 arl